

**EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE
ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT**

**PROGRAMA
PENTRU
DREPT**

PROFESORI

**- București -
2020**

A. NOTA DE PREZENTARE

Programa pentru *examenul de definitivare în învățământ* reprezintă documentul curricular și normativ de bază în temeiul căruia vor fi structurate și asigurate atât orientarea generală în domeniul cunoașterii științifice și didactic/metodice a domeniului de referință, cât și parcurgerea, prin studiu sistematic, a unei tematici adaptate nivelului profesional al cadrului didactic, relevante, moderne și cu o sensibilă deschidere interdisciplinară.

Programa este concepută ca bază necesară și utilă atât pentru perfecționarea continuă, cât și pentru testarea/evaluarea concepției, cunoașterii, înțelegerii și interpretării principalelor roluri profesionale ale funcției din perspectiva nivelurilor carierei didactice. Acestea se vor corela cu normativitatea psihopedagogică pe baza căreia sunt proiectate, aplicate și inovate structurile și unitățile de competențe - cunoștințele, abilitățile, valorile și atitudinile corespunzătoare standardelor și statutului asumat/jucat de cadrul didactic în unitățile de învățământ preuniversitar din România.

În cadrul acestei programe, de importanță majoră sunt acele componente care vor valoriza rolul constructiv, coparticipativ al cadrului didactic în calitatea sa de actor cu statut de educator, de purtător al mesajelor științei devenite disciplină de învățământ, de reprezentant al comunității profesorilor de specialitate instituția școlară și substanța competențelor dobândite de acesta, în concordanță cu motivația profesională, cu o serie de roluri specifice. De exemplu, pentru dimensiunea didactică, menționăm rolurile: evaluator intern și extern, consilier în procesul de învățare și, mai ales, în depășirea dificultăților în învățare, mediator didactic în procesul de adecvare a logicii domeniului de specialitate la psihologia învățării, predării, evaluării etc.

Au fost urmărite formarea și structurarea competențelor pentru profesia de cadru didactic, cu aplicare la predarea disciplinelor de specialitate din aria curriculară tehnologică. Pe lângă competențele specifice, în specialitate, sunt vizate competențele pentru îndeplinirea eficientă a unui rol social precum și competențele metodice.

Tematica programei reflectă ponderile:

- conținuturilor destinate pentru formarea competențelor științifice (aprox. 60%);
- conținuturilor destinate formării competențelor didactice, încorporând metodica și aplicațiile școlare ale domeniului (aprox. 30%);
- conținuturilor altor tipuri de competențe necesare cadrelor didactice - competențe cheie (aprox. 10%).

În elaborarea programelor au fost aplicate criterii de selectare a conținuturilor, precum: relevanța conținuturilor pentru dezvoltarea competențelor cadrelor didactice, utilitatea explicită a conținuturilor pentru activitatea didactică, adaptabilitatea la contexte profesionale, socioculturale, sociale, economice și tehnologice în schimbare/în evoluție, integralitatea și coerența viziunii asupra cunoașterii de specialitate, abordate în relație cu didactica domeniului de specialitate, actualitatea științifică, în raport cu schimbările/ inovațiile la nivel conceptual, metodologic și aplicativ și asigurarea calității în educație.

B. COMPETENȚELE PROFESORULUI DE DISCIPLINE TEHNOLOGICE

- Cunoașterea și aprofundarea de către candidați a conținuturilor științifice de specialitate și metodice pentru disciplinele/modulele de specialitate;
- Realizarea de conexiuni între conținuturile disciplinelor/modulelor de specialitate și problemele de învățare specifice domeniului de pregătire;
- Realizarea corelațiilor intra, inter și transdisciplinare a conținuturilor;
- Operarea cu standardele de pregătire profesională și programele școlare pentru proiectarea unui demers didactic adaptat nivelului de învățământ, calificării și specificului clasei;
- Utilizarea tehnologiilor informaționale în demersul didactic;
- Aplicarea adecvată a principiilor și metodelor specifice didacticii disciplinelor/ modulelor tehnologice;

- Elaborarea, selectarea și aplicarea unor metode de evaluare adecvate obiectivelor sau competențelor vizate;
- Comunicarea eficientă cu partenerii în activitatea educațională;
- Aplicarea unor forme de management al clasei în funcție de activitatea de învățare proiectată;
- Transmiterea, în funcție de particularitățile de vârstă ale elevilor, a conținuturilor astfel încât să dezvolte structuri operatorii, afective și atitudinale;
- Dezvoltarea competențelor civice și interpersonale ale elevilor și conduita antreprenorială a acestora;
- Stimularea potențialului fiecărui elev și dezvoltarea creativității.

C. TEMATICA DE SPECIALITATE

1. DREPT CONSTITUȚIONAL

1.1 Dreptul constituțional ca ramură de drept: noțiunea de drept constituțional și noțiunea de instituții politice; raporturile juridice de drept constituțional și subiectele acestora;

1.2 Supremația Constituției: concept; fundamentare științifică; consecințe juridice; garanții.

1.3 Controlul constituționalității legilor: concept; forme de control; autorități competente.

1.4 Curtea Constituțională a României: organizare; funcționare; competență; acte.

1.5 Drepturile, libertățile și îndatoririle fundamentale ale cetățenilor: concept; clasificări; garanții; restrângeri.

1.6 Parlamentul: funcțiile parlamentului, organizarea internă și funcționarea parlamentului;

1.7 Actele Parlamentului: legea, ca act juridic al Parlamentului; procedura de elaborare a legii

2. DREPT ADMINISTRATIV

2.1. Dreptul aplicabil administrației publice: obiectele dreptului administrativ; izvoarele, normele și raporturile dreptului administrativ.

2.2. Organizarea administrației publice: Președintele României; guvernul și administrația centrală; administrația publică locală.

2.3. Funcția publică: constituționalitatea și legalitatea funcției publice în România; recrutarea și încadrarea funcționarilor publici; drepturile și îndatoririle funcționarilor publici; răspunderea funcționarilor publici.

2.4. Răspunderea în dreptul administrativ: răspunderea administrativ-contravențională.

2.5. Contenciosul administrativ: condițiile acțiunii directe în contenciosul administrativ; acte exceptate de la controlul instanțelor de contencios administrativ.

3. DREPT CIVIL

3.1. Raportul juridic civil: definiție; părțile raportului juridic civil; conținut; obligația civilă.

3.2. Bunurile și clasificarea lor

3.3 Actul juridic civil. definiție; categorii de acte juridice civile; condițiile actului juridic civil; efecte; nulitatea actului juridic civil.

3.4. Patrimoniul și funcțiile lui: noțiune, caractere juridice, funcții.

3.5. Dreptul de proprietate și alte drepturi reale: noțiune, caractere; felurile proprietății în raport de titular (domeniul public și domeniul privat).

3.6. Modurile de dobândire a drepturilor reale: legea; tradițiunea, ocupațiunea, accesiunea; uzucapiunea.

37. Dezmembrămintele dreptului de proprietate: dreptul de uzufruct; dreptul de uz; servituți; dreptul de superficie.

38. Contractul ca izvor de obligații: definiție, clasificare, încheiere, efecte.

39. Faptul juridic ilicit și licit, ca izvor de obligații: răspunderea civilă delictuală (natura juridică, funcții); răspunderea civilă contractuală; răspunderea pentru fapta proprie (condițiile generale ale răspunderii: prejudiciul, fapta ilicită, raportul de cauzalitate între fapta ilicită și prejudiciu, vinovăția, existența capacității delictuale a celui ce a săvârșit fapta ilicită); răspunderea pentru fapta altei persoane (răspunderea părinților pentru fapta copiilor minori; răspunderea pentru prejudiciile cauzate de animale sau lucruri; răspunderea comitenților pentru faptele prepușilor).

40. Contracte speciale: vânzarea-cumpărarea, donația, locațiunea, antrepriza, mandatul.

4. DREPT PENAL

4.1. Noțiuni generale: dreptul penal ca ramură de drept: noțiunea, obiectul, caracterul; raportul juridic penal: noțiune, caracterizare, structură, ; izvoarele dreptului penal.

4.2. Legea penală și limitele aplicării sale: legea penală, noțiunea și categoriile de legi penale; aplicarea legii penale în spațiu: problemele aplicării legii penale în raport cu faptele săvârșite pe teritoriul țării; aplicarea legii penale în raport cu faptele săvârșite în afara teritoriului țării;

4.3. Noțiunea de infracțiune: trăsăturile esențiale ale infracțiunii: pericolul social, vinovăția, prevederea în legea penală.

4.4 Conținutul infracțiunii: aspecte generale: noțiune și importanță, structură, clasificare; conținutul constitutiv al infracțiunii: noțiuni preliminare, latură obiectivă, latură subiectivă;

4.5. Formele infracțiunii: aspecte generale, acte preparatorii, tentativa, infracțiunea consumată

4.6.Săvârșirea infracțiunii de mai multe persoane: generalități privind pluralitatea de infractori: noțiune și caracterizare, forme; participația penală: generalități, participația propriu-zisă (perfectă) și participația improprie (imperfectă).

4.7. Cauzele care înlătură caracterul penal al faptei: cauzele generale care exclud vinovăția persoanei în săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală: legitima apărare, starea de necesitate, exercitarea unui drept sau îndeplinirea unei obligații, consimțământul persoanei vătămate, constrângerea fizică și constrângerea morală, excesul neimputabil, minoritatea făptuitorului, iresponsabilitate, intoxicația, eroarea, cazul fortuit.

4.8. Sancțiunile în dreptul penal: generalități privind sancțiunile în dreptul penal: particularitățile sancțiunilor în dreptul penal, cadrul sancțiunilor în dreptul penal (pedepse, măsuri de siguranță, măsuri educative); generalități asupra pedepselor: noțiunea și caracterul pedepsei, scopul și funcțiile pedepsei, categorii de pedepse;

4.9.Răspunderea penală: generalități privind răspunderea penală ca instituție: noțiune și caracterizare; aplicarea sancțiunilor față de infractorii minori: măsurile educative măsurile educative neprivative de libertate, măsurile educative privative de libertate.

5. DREPTUL MUNCII ȘI SECURITĂȚII SOCIALE

5.1. Obiectul, definiția și izvoarele dreptului muncii

5.2. Raportul juridic de muncă: subiectele, conținutul, obiectul raportului juridic de muncă.

5.3.Dreptul individual al muncii: contractul de muncă: definiție, elemente, trăsături caracteristice, părțile contractului de muncă, condiții de valabilitate; forma și conținutul contractului de muncă; drepturi și obligații ale părților contractului individual de muncă; modificarea și suspendarea contractului individual de muncă; încetarea contractului de muncă.

5.4. Timpul de lucru și timpul de odihnă: noțiunea de timp de lucru; durata zilei de muncă; munca suplimentară; noțiunea și formele timpului de odihnă; concediul de odihnă; alte categorii de concediu.

5.5.Răspunderea disciplinară: noțiune, trăsături specifice, condiții; sancțiuni disciplinare generale, sancțiuni disciplinare speciale.

6. DREPT COMERCIAL

6.1. Introducere în dreptul comercial: noțiunea și obiectul dreptului comercial; izvoarele dreptului comercial.

6.2. Faptele de comerț: noțiunea și caracteristicile faptelor de comerț; clasificarea faptelor de comerț; fapte de comerț obiective; fapte de comerț subiective; fapte de comerț unilaterale.

6.3. Comercianții – reguli generale: calitatea de comerciant; capacitatea cerută pentru a fi comerciant; obligațiile profesionale ale comercianților; fondul de comerț.

6.4. Societăți comerciale: reguli comune aplicabile oricărei societăți privind activitatea comercială: noțiunea, elemente specifice și clasificarea societăților privind activitatea comercială; constituirea societăților privind activitatea comercială; funcționarea societăților privind activitatea comercială; modificarea, dizolvarea și lichidarea societăților privind activitatea comercială;

- reguli speciale aplicabile fiecărei forme de societate privind activitatea comercială: societatea pe acțiuni (noțiune, constituire, funcționare, dizolvare și lichidare); societatea cu răspundere limitată (noțiune, constituire, funcționare, dizolvare și lichidare);

6.5. Obligațiunile comerciale: contractele comerciale: vânzare-cumpărare; mandat; comision;

D. BIBLIOGRAFIE PENTRU TEMATICA DE SPECIALITATE

1. Andreescu, M., Puran, A.N., Drept constituțional. Teoria generală și instituții constituționale, ediția a 3 a, revizuită și adăugită, Editura C.H. Beck, București, 2018 ;
2. Apostol Tofan, D. Drept administrativ, volumul 1, ediția 5, Editura C.H. Beck, București, 2020;
3. Bîrsan, C., Drept civil. Drepturi reale principale, ediția a 4 a revizuita si actualizata, Editura Hamangiu SRL, București, 2020;
4. Boroi, G., Angelescu C.A. Curs de drept civil, partea generală, ediția a 2 a revizuita si adăugita, Editura Hamangiu, București, 2012;
5. Boroi, G., Stănciulescu, L. Instituții de drept civil, Editura Hamangiu, București, 2012;
6. Cărpenu, S., Tratat de drept comercial român, ediția a VI-a, actualizată, Editura Universul Juridic, București, 2019;
7. Chelaru, E., Drept civil. Drepturi reale principale, ediția a 5 a, Editura C.H. Beck, București, 2019;
8. Deak , F., Mihai, L., Popescu ,R., Tratat de drept civil. Contracte speciale, editia a V-a, actualizata si completata. Volumul I, II, III si IV. Editura Universul Juridic, București, 2020;
9. Didea, I., Drept comercial român, Editura Universul Juridic, București, 2015;
10. Iancu, Gh., Drept constituțional și instituții politice, ediție revizuita si adaugita, Editura C.H. Beck, București, 2015;
11. Lefterache, L.V., Drept penal, partea generală, ediția a 2 a, Editura Hamangiu, București, 2018;
12. Mitrache, C., Drept penal român, partea generală, ediția a 3 a, Editura Universul Juridic, București, 2019;
13. Muraru, I., Tănăsescu, S., Drept constituțional și instituții politice, ediția a 5 a, revizuită și adăugită, Editura C.H. Beck, București, 2016;
14. Muraru, I., Tănăsescu, S., Drept constituțional și instituții politice, ediția a 15-a, volumul 2, Editura C.H. Beck, București, 2017;
15. Nenu, C., Dreptul muncii, Editura Sitech, Craiova,

16.	Stătescu, C., Bîrsan, C.,	Drept civil. Teoria generală a obligațiilor, ediția a 9 a, revizuită și adăugită	2014; Editura Hamangiu SRL, București, 2008;
17.	Stoica, V.,	Drept civil. Drepturi reale principale, ediția a 2 a,	Editura C.H. Beck, București, 2013;
18.	Ștefănescu, I.T.,	Tratat teoretic și practic de drept al muncii, ediția a III-a revăzută și adăugită,	Editura Universul Juridic, București, 2014;
19.	Țiclea, Al.,	Tratat de dreptul muncii, ediția a X-a, revizuită și adăugită,	Editura Universul Juridic, București, 2016;
20.	Vedinaș, V.,	Drept administrativ, ediția a XII-a revăzută și actualizată,	Editura Universul Juridic, București, 2020;
21.	Angheni S.	Drept comercial. Tratat	Editura C.H. Beck, București, 2019
22.	Boroi Al.	Drept penal, partea generală, ediția a 4 a	Editura C.H. Beck, București, 2020;
23.	Andreescu, M., Puran, A.N.,	Drept constituțional. Teoria generală și instituții constituționale, ediția a 3 a, revizuită și adăugită,	Editura C.H. Beck, București, 2018 ;

E. TEMATICA PENTRU METODICA PREDĂRII DISCIPLINEI D EXAMEN

a. Proiectarea, organizarea și desfășurarea activității didactice

1. Conceptul de curriculum. Tipologie. Curriculum în dezvoltare locală. Produse și documente curriculare: planuri cadru, planuri de învățământ, standarde de pregătire profesională, programe școlare/curriculum, manuale școlare, auxiliare didactice. Alți termeni de referință ai curriculumului național: arii curriculare, discipline, module.

2. Proiectarea activității didactice: elaborarea planificării calendaristice, proiectarea lecțiilor/activităților didactice.

b. Strategii didactice utilizate în procesul de instruire. Strategii și modalități de integrare în lecție a activităților cu caracter practic – aplicativ.

1. Strategii didactice. Definiții, Caracterizare. Tipologie.

2. Metode de învățământ: descriere, exemple de utilizare a diferitelor metode de învățământ în cadrul lecției. Metode și tehnici didactice interactive: descriere, exemple de aplicare a metodelor și tehnicilor didactice interactive în cadrul diferitelor tipuri de lecții.

3. Forme de organizare a instruirii. Forme de organizare a activității didactice. Lecția, unitate didactică fundamentală: definiție, evenimentele lecției, tipuri și variante de lecții.

4. Mijloace de învățământ și integrarea lor în procesul de predare-învățare-evaluare. Funcțiile didactice ale mijloacelor de învățământ. Clasificarea și caracteristicile mijloacelor de învățământ. Mediul de instruire. Cerințe în organizarea mediului de instruire.

c. Evaluarea rezultatelor școlare

1. Evaluarea, componentă fundamentală a procesului de învățământ. Funcțiile evaluării. Formele evaluării. Obiectivele evaluării. Proiectarea evaluării.

2. Metode și instrumente de evaluare. Metode și instrumente tradiționale de evaluare. Metode complementare/alternative de evaluare.

3. Tipologia itemilor: definiție, clasificări, caracteristici, reguli de proiectare, modalități de evaluare și de notare, avantaje și dezavantaje/limite în proiectare și utilizare.

4. Calitățile instrumentelor de evaluare: validitate, fidelitate, obiectivitate și aplicabilitate.

5. Notarea școlară. Variabilitatea notării. Factori ai variabilității aprecierii și notării. Erori în evaluarea școlară/Efecte perturbatoare în apreciere și notare.

F. BIBLIOGRAFIE PENTRU METODICA PREDĂRII DISCIPLINEI DE CONCURS

1. Albulescu, I., Catalano, H. (coord.) Sinteze de pedagogie generală: ghid pentru pregătirea examenelor de titularizare, definitivat și gradul didactic II profesori de toate specializările Didactica Publishing House, București, 2020
2. Bocoș, M.-D. Instruirea interactivă Editura Polirom, Iași, 2013
3. Bocoș, M., Jucan, D. Teoria și metodologia instruirii. Teoria și metodologia evaluării: repere și instrumente didactice pentru formarea profesorilor Editura Paralela 45, Pitești 2019
4. Cucos, C. Pedagogie, ediția a III-a revăzută și adăugită Editura Polirom, Iași, 2014
5. Cucos, C. (coord.) Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice, ediția a III-a revăzută și adăugită Editura Polirom Iași, 2009
6. Nițucă C., Stanciu T. Potolea, D., Necșu, I., Iucu, R.B., Pânișoară, I.- O. (coord.) Didactica disciplinelor tehnice Editura Performantica, Iași, 2006
7. Pregătirea psihopedagogică Manual pentru definitivat și gradul didactic II Editura Polirom, Iași, 2008
8. Radu I.T. Evaluarea în procesul didactic Editura Didactică și Pedagogică, 2008
9. Stoica A. (coord.) Evaluarea curentă și examenele, Ghid pentru profesori Editura Prognosis, București, 2001
10. Stoica A. Evaluarea progresului școlar. De la teorie la practică. Humanitas Educațional, București, 2003
11. *** Ghiduri metodologice pentru aplicarea programelor școlare - Aria curriculară Tehnologii, Liceu tehnologic MEC, CNC, Editura Aramis Print, București, 2002
12. Curriculum național/programe școlare pentru disciplinele tehnologice în vigoare în anul susținerii examenului
13. Planurile-cadru, standardele de pregătire profesională în vigoare în anul susținerii examenului
14. "Programul Național de Dezvoltare a Competențelor de Evaluare ale Cadrelor Didactice (DeCeE)" MEN – CNCEÎP, București, 2008